

Н.М.Осипенко, директор Полтавського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій
Н.М.Захарова, методист навчально-методичного відділу Полтавського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій

Формування регіонального лідера

як необхідна умова вдосконалення кадрового потенціалу

Уряд України продовжує модернізувати свій підхід до управління людськими ресурсами на державній службі, в тому числі, з метою приведення української державної служби у відповідність до принципів та стандартів Європейського Союзу та євроатлантичної спільноти. Один з ключових аспектів цієї модернізації стосується формування лідерів-керівників усіх рівнів на державній службі, й особливо - вищої керівної ланки державної служби, які повинні бути спроможними та відповідальними за впровадження змін у процесі здійснення реформ. Саме якість лідерства є фундаментом для подальшого успіху реформ, зокрема, й реформи державної служби. Система підготовки та перепідготовки управлінських кадрів включає виявлення потенційних лідерів, їх залучення до державного управління та проведення тренінгових занять з формування лідерських якостей. [3]

Останнім часом проблемі формування лідерства в системі державного управління приділяється багато уваги.

У Полтавському обласному центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій в цьому напрямку проводиться постійна і цілеспрямована робота. Ще із 2003 року на базі Центру щороку проводиться тематичний постійно діючий семінар «Молодь і державна служба» для студентів останніх курсів вищих навчальних закладів міста Полтави, які впродовж навчання виявили високий освітній рівень та лідерські якості, мають активну громадянську позицію.

Метою семінару є виявлення молодих перспективних людей із задатками лідера, що бажають реалізувати себе в управлінській діяльності в органах державної влади і місцевого самоврядування, допомога в розвитку їх здібностей і вдосконаленні

професійних знань у сфері державного управління, і, як наслідок, підготовка дієвого резерву для державної служби.

Навчання здійснюється за 108 годинною програмою з подальшим стажуванням в органах виконавчої влади та зарахуванням кращих слухачів до кадрового резерву на посади державних службовців.

Виконуючи положення Стратегії державної кадрової політики на 2012–2020 роки, на базі Центру проводиться тематичний постійно діючий семінар «Формування регіонального лідера-управлінця». Програма реалізується спільно з провідними науковцями міста Нестулею О.О., ректором ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», професором кафедри управління персоналом і економіки праці, доктором історичних наук, Нестулею С.І., доцентом кафедри управління персоналом і економіки праці ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», кандидатом історичних наук. Основним завданням Програми є реалізація комплексу організаційних, навчальних та інформаційно-комунікативних заходів, спрямованих на формування й розвиток керівників-лідерів регіону. Такий підхід вимагає практичної орієнтації і включає проведення практичних занять (тренінгів, ділових ігор, комунікативних заходів з обміну досвідом), розрахованих на розвиток поведінки лідера. Програма складається із чотирьох модулів.

Модуль I «Лідерство в сучасній управлінській парадигмі». Мета цього модуля: формування у слухачів розуміння місця та ролі лідера і керівника, лідерського мислення, усвідомлення проблем управлінської культури.

Модуль 2. «Лідерство та ефективна комунікація» Мета модуля: ознайомлення слухачів із сучасною системою комунікації та формування вміння професійного спілкування в межах ділового стилю, ведення переговорів.

Модуль 3. «Лідер як соціальний архітектор». Мета модуля: формування у слухачів навичок і умінь використовувати технології стратегічного управління людськими ресурсами щодо забезпечення ефективного виконання поставлених цілей в процесі соціального управління, командної роботи та організації ефективної команди, проведення реформ.

Модуль 4. «Розвиток потенціалу та самоменеджмент лідера». Мета модуля: формування у слухачів навичок та умінь використовувати свій особистісний

потенціал для досягнення професійно значущих цілей, розвивати потенціал лідера для більш ефективної реалізації себе в управлінській діяльності.

До кожного модуля розроблено робочі зошити-збірники інтерактивних групових та індивідуальних завдань, різних за змістом і рівнем складності вправ, тестів для самоконтролю, виконання яких покликане забезпечити комплексний підхід до розвитку індивідуальних лідерських якостей, умінь і навичок.

Серед очікуваних результатів реалізації Програми – виявлення лідерського потенціалу Полтавщини – управлінців, здатних до креативу, нового бачення проблем та шляхів їх вирішення.

Щокварталу на базі Центру проводяться семінари на тему «Сучасні технології навчання дорослих», метою яких є розвиток лідерських якостей викладачів - практиків нашого закладу – державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, які залучаються до проведення занять, підвищення рівня їх викладацької майстерності, опанування новими формами та методами роботи з дорослою аудиторією.

У рамках реалізації Програми до навчально-тематичних планів підвищення кваліфікації за професійними програмами та програмами тематичних семінарів для державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування в залежності від категорій слухачів включаються семінари-тренінги:

«Державне управління та імідж державного службовця. Управлінська праця: особливості, проблеми та перспективи»;

«Корпоративна культура: шляхи удосконалення форм і методів управлінської діяльності»;

«Керівництво і лідерство в державному управлінні. Формування нового іміджу державної служби»;

«Культура ділового спілкування»; «Ефективні комунікації»;

«Управління процесом комунікації у професійних стосунках. Стратегії управління стресами»;

«Проект розвитку територіальної громади як спосіб вирішення місцевих проблем з використанням ініціатив населення. Підготовка лідерів місцевих громад» та інші.

В рамках канадсько-українського проекту «Регіональне врядування та розвиток» (курс: «Навчання з тренінгової майстерності», 2011-2012 роки) розроблено програму тренінгу для посадових осіб органів місцевого самоврядування «Підготовка лідерів місцевих громад», який із 2012 року включається до розкладів занять підвищення кваліфікації сільських, селищних голів. Мета тренінгу визначена за результатами аналізування потреб посадових осіб місцевого самоврядування Полтавської області та полягає у наданні учасникам заходу теоретичних знань і практичних навичок щодо розвитку лідерських якостей, засвоєння принципів ефективного управління на рівні територіальних громад, переосмислення ролі лідера у контексті розвитку територіальної громади.

Отже, проблема формування регіонального лідера є досить актуальною в наш час і це необхідно враховувати при відборі кандидатів на керівні посади в державній службі, зокрема надавати перевагу тим кандидатам, які крім професійних знань і вмінь мають сильні лідерські якості. Адже це є головною умовою вдосконалення кадрового потенціалу, здатного забезпечити ефективність реалізації реформ.

Література

1. Клепко С.Ф., Литвинюк Л.В. Формування лідерської компетентності в школі: навчальний посібник-довідник. – Полтава: ПОІППО, 2012. – 270 с.
2. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч. посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, В.В. Карманенко. – К.: Знання, 2013. – 287с.
3. Розвиток лідерства / Л. Бізо, І. Ібрагімова, О.Кікоть, Є.Барань, Т.Федорів; за заг. ред. І. Ібрагімової. – К.: Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. – 400с.
4. Формування регіонального лідера: навчання впродовж життя: Навчально-методичний посібник/ За заг. ред. Баюка М.І., Гаман Т.В. – Хмельницький: ПП Мельник А.А., 2013. – 311с.